

Kepan kommentit luonnokseen Suomen verotus ja kehitys -toimintaohjelmaan – 25.5.2016

Kepa ja kehitysjärjestöt kiittävät mahdollisuudesta kommentoida toimintaohjelmaa.

Yleisesti ottaen ohjelma on kattava ja sille on tarvetta. On hienoa, että Suomi ottaa aktiivisemmän roolin kehitysmaiden verotuskyvyn tukemisessa. Ohjelmassa huomioidaan hyvin suuryritysten verotus, kansainvälisiin pelisääntöihin vaikuttaminen ja kansalaisyhteiskunnan rooli.

Kehitysvaikutuksia saavuttaakseen ohjelma kaipaa kuitenkin konkreettisia linjauksia siitä, miten Suomi edistää kansainvälisen verojärjestelmän uudistamista ja kehitysmaiden osallistumista siihen sekä omien yritystensä verovastuullisuutta kehitysmaissa.

- Ohjelman alussa on tiivistetty hyvin verotukseen liittyvät haasteet. Esitellyt toimet eivät kuitenkaan täysin vastaa ongelmanasettelua. Verotuksen haasteet edellyttävät ministeriörajat ylittävää johdonmukaisuutta. Ohjelmassa on listattu useita kansainvälisiä prosesseja, mutta epäselväksi jää, mitkä ovat Suomen tavoitteet niihin liittyen. **Verotus ja kehitys -toimintaohjelma tulisi viimeistellä osana kansainvälisen veronkierron vastaisen toimintaohjelman päivitystä ja näiden ohjelmien tulisi täydentää toisiaan.** Ohjelmassa voisi myös selkeämmin tuoda esiin toimet, joilla puututaan yritysten aggressiiviseen verosuunnitteluun ja veronkiertoon ja toisaalta toimet, joilla estetään varakkaiden yksityishenkilöiden veronkiertoa.
- **Suomen tulee tukea kehitysmaiden vaatimusta YK:n alaisen verokomitean vahvistamiseksi.** Ohjelma mainitsee, että Suomi ”tukee kehitysmaiden osallistumista kv. yhteistyöhön ja uusien verosääntöjen soveltamiseen rahallisesti ja osaamisen kehittämällä”. OECD:n piirissä kehitysmailla ei ole tasavertaista osallistumismahdollisuutta. Ohjelman ensimmäisen tavoitteen tulee korostaa kehitysmaiden osallistumista päätöksentekoon. YK:n talous- ja sosiaalineuvoston alainen verokomitea tulee lisätä kumppanilistaan.
- **Kattavan julkisen maakohtaisen veroraportoinnin edistäminen EU:ssa sekä valtionyhtiöiden raportoinnin kehittäminen tulisi kirjata keskeiseksi toimeksi.** Avoimuus ja tiedon-saanti ovat avainasemassa verotuskyvyn vahvistamisessa ja edellytys verovuotojen tutkimiselle (tavoite 4). BEPSin sisältämä veroviranomaisten välinen maakohtaisten raporttien vaihto hyödyttää harvoja kehitysmaita. Velvoittamalla monikansalliset yritykset raportoimaan julkisesti maakohtaiset verotietonsa Suomi voi auttaa kehitysmaiden kansalaisia, viranomaisia ja tutkijoita saamaan tietoa niissä toimivien yritysten verojärjestelyistä. Ohjelman ensimmäiseen tavoitteeseen tulee tarkentaa, että ”toimeenpannaan uusia kansainvälisiä verotussääntöjä *julkisen* maakohtaisen veroraportoinnin vakiinnuttamiseksi”.
- **Kehitysmaiden automaattiseen tietojenvaihtoon osallistumisen helpottaminen tulee kirjata keskeiseksi toimeksi.** Tällä hetkellä tietojenvaihdossa ei ole juurikaan kehitysmaita mu-

Kepa on yli 300 kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityskysymysten asiantuntijajärjestö.

Elimäenkatu 25–27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584 233 | info@kepa.fi

kepa.fi

kana. Ongelmana on erityisesti, että kehitysmailla ei ole edellytyksiä toimittaa tietoja vastavuoroisesti. Kehitysmailla tulisi tarjota joustavuutta vastavuoroisuudesta (esimerkiksi siirtymäaikoja) sekä tukea tietojen keräämiseen. Automaattisen tietojenvaihdon CRS-standardissa on myös aukkoja, jotka heikentävät sen vaikuttavuutta. Suomen tulee edistää standardin kehittämistä.

- Yritysten todellisten hyödynsaajien julkisuutta on edistettävä. Anonyymit yhtiöt mahdollistavat veronkierron ja varojen piilottelun. **Keskeiseksi toimeksi tulee lisätä, että Suomi edistää omistusten avoimuutta näyttämällä esimerkkiä kotimaassa sekä tukemalla kehitysmaita omistusrekistereiden perustamisessa esimerkiksi osana EITI-prosessia.**
- **Ohjelman tulee tarttua verosopimusten kehitysvaikutuksiin.** Suomella on kahdenväliset verosopimukset esimerkiksi Sambian, Sri Lankan ja Tansanian kanssa. Verotusoikeuden jakautumisella voi olla merkittäviä vaikutuksia kehitysmaiden mahdollisuuksiin verottaa niihin kohdistuvia investointeja. Suomen verosopimusten kehitysvaikutukset on arvioitava.
- Kehitysyhteistyövaroin tuetun yritystoiminnan ja sijoitusten verovastuullisuus on varmistettava. **Ohjelmaan sopisivat omistajaohjauslinjaukset, joilla varmistetaan, että Finnfund ei tee veroparatiisisijoituksia.** Finnfundin ei tule tehdä sijoituksia rahastoihin, joiden kotipaikka on maassa, jolla on matalan tulotason maiden kanssa verosopimuksia, jotka mahdollistavat tuoton matalan tai olemattoman verotuksen sijoituksen kohdemaassa. Finnfundin ei tule myöskään sijoittaa rahastoihin, joiden kotipaikka ei ole sitoutunut monenkeskiseen automaattiseen verotietojen vaihtoon. Hankeyrityksiltä tulee edellyttää julkista maakohtaista verotietojen raportointia.
- **On hienoa, että kansalaisyhteiskunnan tärkeä rooli on huomioitu ohjelmassa ja että järjestöjen työtä tuetaan.** Kansalaisjärjestöjen roolia tilivelvollisuuden lisääjinä voisi korostaa tavoitteen 2 alla, ja niiden roolia tutkimuksen tekijöinä ja kansalaisten tietoisuuden lisääjinä tavoitteen 4 alla. Tavoitteen 3 luetelluista toimenpiteistä puuttuvat Kenian lähetystön PYM-rahoituksella tuetut Tax Justice Network -Africa ja East African Tax and Governance Network.
- Ohjelmassa mainitaan, että Suomi on sitoutunut kaksinkertaistamaan tuen kehitysmaiden verotuksen kehittämiseksi vuodesta 2015 vuoteen 2020. **Ohjelman tulisi selvittää, millä tasolla tuki on nyt ja kuinka se aiotaan tuplata.** Epäselväksi jää myös, kuinka ohjelman tavoitteiden toteutumista aiotaan seurata.

Lisätietoja: Lyydia Kilpi, asiantuntija, vero-oikeudenmukaisuus, lyydia.kilpi@kepa.fi, puh. 050 3176738

Kepa on yli 300 kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityskysymysten asiantuntijajärjestö.

Elimäenkatu 25–27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584 233 | info@kepa.fi

kepa.fi